

Pavadinimas:	EPSO-G įmonių grupės rizikų valdymo politika
Tvirtinantis organas:	EPSO-G valdyba
Patvirtinta:	2023-05-03
Politikos savininkas:	Grupės atitikties ir rizikų valdymo padalinys
Politikos viešinimas:	Skelbiama viešai

RIZIKŲ VALDYMO POLITIKA

TIKSLAS:	Apibrėžti pagrindinius EPSO-G įmonių grupės Rizikų valdymo principus ir atsakomybes, siekiant užtikrinti vieningą ir bendrais principais pagrįstą Bendrovių Rizikų valdymo procesą.
TAIKYMO APIMTIS:	Visoms Grupės Bendrovėms.

1. Vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai

1.1. Šioje politikoje vartojamos sąvokos ar sutrumpinimai turi šias reikšmes:

Aukščiausio lygio rizika	Rizika, kurios lygis (tikimybės ir poveikio sandauga parodanti rizikos reikšmingumą Bendrovei) yra lygus arba viršija 15 balų. Detali Rizikos lygio nustatymo skalė apibrėžiama Grupės Rizikų valdymo metodikoje.
COSO ERM	Rizikų valdymo metodologija (angl. <i>The Committee of Sponsoring Organizations' Enterprise Risk Management Framework</i>), apibrėžianti pagrindines sąlygas ir veiksmus, reikalingus Rizikų valdymo Bendrovėje efektyvumui ir rezultatyvumui užtikrinti.
Bendrovė	EPSO-G įmonių grupės bendrovė.
Grupės lygio rizikos	Bendrovės Aukščiausio lygio rizikos ir Rizikos, kurios EPSO-G valdybos sprendimu laikomos prioritetinėmis.
PRR	Pagrindiniai Rizikos rodikliai, kurie padeda stebėti ir iš anksto įvertinti Rizikos įvykių pasireiškimą (angl. <i>KRI – Key Risk Indicators</i>).
Rizika	Įvykių, kurie tiek neigiamai, tiek teigiamai gali paveikti Bendrovės strategijos įgyvendinimą ir veiklos tikslų siekimą, galimybė.
Rizikos apetitas	Rizikos lygis, kuris ne didesnis nei Aukščiausio lygio rizika arba kurį Bendrovės valdymo organai sutinka prisiimti siekdami įgyvendinti numatytą strategiją ir nustatytus veiklos tikslus.
Rizikų savininkas	Bendrovės struktūrinio padalinio vadovas ar darbuotojas, atsakingas už jį jo atsakomybės sritį patenkančios identifikuotos Rizikos valdymą.
Rizikų koordinatorius	Bendrovėje Rizikų valdymo procesą koordinuojantis, vykdomasis ir (ar) prižiūrintis padalinys arba paskirtas atsakingas darbuotojas. Nesant paskirto atsakingo asmens arba padalinio, Rizikų koordinatoriaus funkcijas atlieka Bendrovės vadovas.
Rizikų valdymo procesas	Remiantis COSO ERM ir joje numatytu Rizikų valdymo modeliu sudarytas veiklos procesas, skirtas Bendrovėse identifikuoti, įvertinti, prioretizuoti Rizikas, sudaryti Rizikų valdymo priemonių planą, jį įgyvendinti, atlikti nustatytų Rizikų ir Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėseną bei teikti informaciją, susijusią su Rizikų valdymu.
Rizikų valdymo metodika	Procesų, jų aprašymų, instrukcijų, šablonų ir kitų dokumentų visuma, detalizuojanti ir paaiškinanti šioje politikoje nustatytų principų įgyvendinimo būdus Bendrovėse.
Suinteresuotos šalys	Visi tie, kuriems Grupės veikla daro ar yra tikimybė, kad ateityje darys tiesioginę ar netiesioginę, teigiamą ar neigiamą įtaką, taip pat tie, kurie gali būti kitaip suinteresuoti Grupės veikla ar patys gali daryti įtaką Grupės veiklai (pvz.: paslaugų teikėjai, klientai, vartotojai, vietinės bendruomenės, plačioji visuomenė, Bendrovių darbuotojai, profesinės sąjungos, partneriai, kreditoriai,

akcininkai, investuotojai, vadovybė, nuomonės formuotojai, žiniasklaida, ateities kartos ir kt.).

1.2. Politikoje taip pat vartojamos sąvokos, kaip jos apibrėžtos Grupės Korporatyvinio valdymo politikos „Grupės politikose vartojamų sąvokų sąrašė“.

2. Pagrindiniai Rizikų valdymo principai

2.1. **Bendrovės vertės išsaugojimo ir jos kūrimo principas** reiškia, kad Rizikų valdymas tiesiogiai prisideda prie Bendrovės strategijos įgyvendinimo ir veiklos tikslų pasiekimo bei veiklos gerinimo padedant tinkamai pasiruošti, reaguoti į galimybes ar neigiamus įvykius, sumažinti jų poveikį ir (ar) tikimybę.

2.2. **Integralumo ir efektyvumo principas** reiškia, kad Rizikų valdymas yra neatsiejama Bendrovių veiklos procesų ir priimamų sprendimų dalis, užtikrinanti siekiamų Bendrovės tikslų efektyvumą ir taikomų Rizikos valdymo priemonių racionalumą ir ekonomiškumą. Rizikų valdymas padeda priimti apgalvotus sprendimus bei prioretizuoti veiksmus, įvertinant galimas alternatyvas ir jų pasekmes.

2.3. **Informacijos aktualumo ir patikimumo principas** reiškia, kad Rizikų valdymas paremtas patikimais istoriniais ir aktualiais duomenimis, stebėjimu, patirtimi ir ekspertiniu vertinimu.

2.4. **Rizikų valdymo savalaikiškumo principas** reiškia, kad Bendrovės valdymo organai ir kiti atsakingi darbuotojai turi būti laiku ir tinkamai informuoti bei įtraukti į Rizikų valdymo procesą.

2.5. **Savarankiškumo principas** reiškia, kad kiekviena Bendrovė ir jos valdymo organai savarankiškai veikia savo kompetencijos ribose, prisiimdami atsakomybę už jų kompetencijai priskirtų sprendimų priėmimą.

2.6. **Skaidrumo principas** reiškia, kad aktuali informacija, susijusi su Rizikų valdymu, teikiama Suinteresuotoms šalims pagal jų atsakomybių sritis, siekiant atskleisti priimamų sprendimų motyvus ir didinti pasitikėjimą Bendrove, išskyrus atvejus, kai tai gali pažeisti Bendrovės interesus arba teisės aktų nuostatas.

2.7. **Atsakomybės (angl. Ownership) principas** reiškia, kad kiekvienas Bendrovės darbuotojas užtikrina Rizikų valdymą savo veiklos srityse, siekdamas užkardyti Rizikų pasireiškimą. Rizikų valdymo proceso dalyviai yra atsakingi už tinkamą jiems priskirtų funkcijų vykdymą.

3. Rizikų valdymo procesas

3.1. Bendrovės Rizikų valdymo procesą sudaro šie etapai:

3.1.1. **Aplinkos nustatymas:** remiantis Bendrovės vidine bei išorine aplinka, planavimo dokumentais, istoriniais Rizikų vertinimo ir jų valdymo priemonių įgyvendinimo stebėsenos rezultatais, nustatomi aspektai, galintys turėti įtakos Bendrovės tikslų nepasiekimui. Periodiškai vertinant aplinką, siekiama prisitaikyti prie pokyčių ir iš anksto pasiruošti nenumatytiems grėsmėms.

3.1.2. **Rizikų vertinimas:** reguliariai identifikuojamos, analizuojamos ir vertinamos Rizikos, nustatomi PRR, sudaromas Bendrovės Rizikų sąrašas. Taip pat nustatomas Rizikos apetitas ir Rizikų sąrašė nurodytos Rizikos prioretizuojamos pagal jų lygį ir nustatytą Rizikos apetitą.

3.1.3. **Rizikų valdymo priemonių plano sudarymas:** Rizikos apetitą viršijančioms Rizikoms sudaromas Bendrovės Rizikų valdymo priemonių planas.

3.1.4. **Rizikų ir Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėseną:** vykdoma nuolatinė Bendrovės rizikų sąrašo ir Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo bei Grupės lygio Rizikų ir jų valdymo priemonių sąrašo stebėseną. Stebėsenos rezultatai reguliariai teikiami susipažinti Bendrovės vadovui, valdybai, Audito komitetui pagal kiekvieno iš jų kompetenciją.

3.1.5. **Komunikacija ir informavimas:** reguliariai ir operatyviai dalijamasi informacija tarp Rizikų valdymo proceso dalyvių, kuri turi įtakos vertinant Bendrovių Rizikas ir jų valdymą. Bendrovės darbuotojams, aktuali informacija apie Rizikas ir jų valdymą, komunicuojama per darbuotojų susirinkimus.

3.2. Detalus Rizikų valdymo procesas nustatytas Grupės Rizikų valdymo metodikoje, kurią tvirtina EPSOG vadovas.

4. Rizikų valdymo proceso dalyviai ir jų funkcijos

<p>4.1. Valdyba</p>	<p>EPSO-G valdyba Grupės lygiu:</p> <p>4.1.1. Užtikrina veiksmingą Rizikų valdymą ir integralumą su strategija, misija, vertybėmis Grupėje.</p> <p>4.1.2. Formuoja Rizikų valdymo kultūrą.</p> <p>4.1.3. Nepaneigiant kiekvienos Bendrovės valdybos savarankiškos atsakomybės už atitinkamos Bendrovės tinkamą Rizikų valdymą, vykdo Grupės lygio Rizikų ir jų valdymo priemonių įgyvendinimo stebėseną ir esant poreikiui priima sprendimą dėl prioritetinių Rizikų.</p> <p>4.1.4. Teikia rekomendacijas Bendrovėms dėl Grupės lygio Rizikų nustatymo, vertinimo ir jų efektyvesnio valdymo.</p> <p>Bendrovių valdybos Bendrovės lygiu:</p> <p>4.1.5. Užtikrina, kad Bendrovėje vykdomas veiksmingas Rizikų valdymas ir su juo susijusios priemonės atitiktų Bendrovės strategiją, misiją, viziją ir vertybes.</p> <p>4.1.6. Formuoja Rizikų valdymo kultūrą.</p> <p>4.1.7. Nustato Rizikų apetitą.</p> <p>4.1.8. Tvirtina Rizikų valdymo priemonių planą ir jo pakeitimus.</p> <p>4.1.9. Vertina Bendrovės Rizikų valdymo ketvirtines stebėsenos ataskaitas.</p> <p>4.1.10. Inicijuoja neeilinius Rizikų valdymo priemonių aptarimus įvykus materialiems pokyčiams Bendrovės viduje ar išorėje.</p>
<p>4.2. Audito komitetas</p>	<p>4.2.1. Veikdamas kaip Bendrovių Audito komitetas, atlieka kiekvienos iš Bendrovių Rizikų valdymo stebėseną ir priežiūrą bei teikia rekomendacijas Bendrovių valdyboms dėl Rizikų apetito, Rizikų valdymo priemonių plano ir jo pakeitimų.</p> <p>4.2.2. Stebi ir vertina Grupės lygio Rizikų valdymą, teikia ataskaitas EPSO-G valdybai ir, esant poreikiui, rekomendacijas dėl Rizikų pripažinimo prioritetinėmis.</p> <p>4.2.3. Formuoja Rizikų valdymo kultūrą.</p>
<p>4.3. Vadovas</p>	<p>EPSO-G vadovas Grupės lygiu:</p> <p>4.3.1. Vertina Bendrovių Grupės lygio rizikas, savo kompetencijos ribose siekia jų tinkamo valdymo.</p> <p>4.3.2. Atkreipia Bendrovių valdymo organų dėmesį dėl naujų Rizikų atsiradimo, teikia atsiliepimus ir rekomendacijas dėl Rizikų valdymo priemonių.</p> <p>4.3.3. Teikia rekomendacijas Bendrovėms dėl Rizikų valdymo priemonių, imasi kitų reikiamų priemonių Rizikų valdymui.</p> <p>4.3.4. Tvirtina Grupės Rizikų valdymo metodiką ir jos pakeitimus.</p> <p>Bendrovių vadovai Bendrovės lygiu:</p> <p>4.3.5. Formuoja Rizikų valdymo kultūrą.</p> <p>4.3.6. Tvirtina Rizikų sąrašą ir jo pakeitimus.</p> <p>4.3.7. Užtikrina, kad Bendrovėje Rizikų valdymas būtų vykdomas vadovaujantis nustatytu Rizikų valdymo procesu ir principais.</p> <p>4.3.8. Užtikrina nustatytų Rizikų ir Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėseną ir savalaikį Rizikų valdymą.</p>

	4.3.9. Skiria Rizikų koordinatorių.
4.4. EPSO-G funkcijos ar funkcinės srities vadovas	<p>4.4.1. Užtikrina kuruojamos funkcijos ar funkcinės srities tinkamą Rizikų identifikavimą ir Rizikų valdymo kokybę Grupės lygiu.</p> <p>4.4.2. Teikia konsultacijas Bendrovėms kuruojamos funkcijos ar funkcinės srities Rizikų valdymo klausimais.</p>
4.5. Rizikų koordinatorius	<p>EPSO-G Rizikų koordinatorius Grupės lygiu (EPSO-G padalinys atsakingas už Rizikų valdymą):</p> <p>4.5.1. Užtikrina Rizikų valdymo kultūros vystymą, Rizikos valdymo dokumentų atnaujinimą ir suderinimą laiku, bei gerosios praktikos sklaidą unifikuojant Rizikas ir jų valdymo priemones Grupėje.</p> <p>4.5.2. Koordinuoja Bendrovių rizikų koordinatorių veiklą Bendrovėse ir užtikrina Rizikų valdymo kokybę (vertina aplinkos veiksnius ir inicijuoja Grupės lygio rizikų identifikavimą ir vertinimą Grupėje).</p> <p>4.5.3. Rengia Grupės lygio Rizikų ir jų valdymo priemonių sąrašą ir teikia jį EPSO-G vadovui, Audito komitetui, EPSO-G valdybai.</p> <p>4.5.4. Koordinuoja Rizikų valdymo procesą ir teikia konsultacijas Bendrovėms Rizikų valdymo klausimais.</p> <p>Bendrovių Rizikų koordinatorius Bendrovės lygiu:</p> <p>4.5.5. Atsakingas už tinkamą Rizikų valdymo proceso įgyvendinimą.</p> <p>4.5.6. Inicijuoja Rizikų valdymo proceso etapus.</p> <p>4.5.7. Inicijuoja neeilinius Rizikų valdymo priemonių aptarimus įvykus materialiems pokyčiams Bendrovės viduje ir išorėje.</p> <p>4.5.8. Užtikrina Rizikų valdymo politikos, Rizikų valdymo metodikos aktualumą ir efektyvumą.</p> <p>4.5.9. Teikia metodinę pagalbą Rizikų valdymo proceso dalyviams.</p> <p>4.5.10. Užtikrina Rizikų valdymo kontrolę ir kokybę.</p> <p>4.5.11. Vykdo periodinę Rizikų valdymo stebėseną, teikia ataskaitas Bendrovės vadovui, Audito komitetui, valdybai.</p>
4.6. Rizikų savininkas	<p>4.6.1. Nustato ir valdo Rizikas, dalyvauja Rizikų valdymo procese.</p> <p>4.6.2. Nuolat stebi identifikuotų Rizikų PRR ir apie jų padidėjimą operatyviai praneša Rizikų koordinatoriui.</p> <p>4.6.3. Stebi aplinką ir identifikuoja naujas Rizikas, apie jas operatyviai praneša Rizikų koordinatoriui.</p>
4.7. Vidaus auditas	<p>4.7.1. Atlieka centralizuotą Grupėje taikomo Rizikų valdymo proceso ir atskirų priemonių veiksmingumo vidaus auditą, taip pat teikia išvadas dėl jų rezultatyvumo.</p>

5. Pranešimai apie galimas Rizikas

5.1. Apie galimas Rizikas Bendrovių darbuotojai praneša Bendrovės nustatyta tvarka, o Bendrovės partneriai, paslaugų teikėjai, klientai, suinteresuotieji asmenys ir kiti asmenys apie galimas Rizikas yra raginami pranešti per Pasitikėjimo liniją (el. paštu pranesk@epsog.lt, pasinaudojant tinklalapyje www.epsog.lt pateikiama pranešimo pateikimo forma arba informaciją išsiunčiant EPSO-G registruotos buveinės (korespondencijos) adresu). Pasitikėjimo linijos veikimo principai bei informacija apie pranešančių asmenų apsaugą yra pateikiama Grupės korupcijos prevencijos politikoje.